

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 302. — ŠTEV. 302.

NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 26, 1923. — SREDA, 26. DECEMBRA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

OBREGON NAMERAVA VELIKO OFENZIVO

Zvezni mehiški generali so se posvetovali glede kampanje, koje namen je pregnati vstase iz Vera Cruza. — Dva tisoč vstaških jetnikov. — Vse kaže, da je revolucija upornih generalov zdrobljena. — General Figuero je prodril v državo Morelos.

Mexico City, Mehika, 25. decembra. — Zvezni generali so pričeli organizirati ofenzivo proti Vera Cruzu, ki je glavni stan vstaških operacij v Mehiki. Vstaški begunci iz Pueble so sporočili, da jih je zasledovala Obregonova kavalarija.

Oficijelni krogi so izvedeli, da je naprosil general Almazan, ki poveljuje vladnim četam v Puebli, za deset vojaških vlakov ter veliko zalogo municije in živil, ker namerava poslati močne oddelke proti Tehuacanu in Cuatli.

Te operacije bodo pričele kampanjo proti vstaškemu glavnemu stanu v Vera Cruzu. Namen tega najnovejšega gibanja federalnih čet je oprostiti Tehuacan in Oaxaca sektor vseh revolucionarnih tolp, nakar se bodo pričele zvezne operacije proti vstaškemu glavnemu stanu.

Sedanje revolucionarne čete bi lahko ogrožale federalne čete v ozadju.

V Puebli je bil uveljavljen red, in izgube na obeh straneh cenijo približno petsto ljudi.

General Maycotte je izgubil več kot 60 odstotkov svojih ljudi v bojih krog Pueble.

To je objavilo vojno ministrstvo, ki tudi pristavlja, da je general izločen kot resen faktor v revolucionarnem položaju.

Glede delovanja generala Estrade v državi Calisco je rekel predsednik Obregon, da so se završili dosedaj v onem ozemlju le povsem nevažni spopadi in majhni boji in da so neresnične vse novice glede uspehov vstašev.

Pričela se ni nobena resna ofenziva, čeprav jo bodo federalne čete vprizorile tekom par dni.

Vojni department je odposlal 1500 mož v državo Morelos, ko je izvedel, da je prišel tjakaj vstaški general Figueroa s svojimi četami.

Predsednik Obregon se je vrnil v mehiško glavno mesto, a namerava takoj zopet odpotovati na fronto pri Vera Cruzu.

POLICIJA SE POSLUŽUJE KINEMATOGRAFA.

Berlinska policija je uvedla nov način lova na zločince, ko kaže na platnu vsakega kinematografskega gledalca tiralec za nekim Karlom Hundertfudom, ki je obdolžen, da je umoril in oropal neko zakonsko dvojico v Neustadt, v Črnem lesu.

Policija pravi, da bo ta nova metoda v veliki meri pripomogla, ki izsleditvi zločincev, o katerem se domneva, da se skriva v Berlinu. Nova metoda je postala potrebna, ker je postalo število tiralec za aretacijo, prireditelj na cestne vogale, tako veliko, da se občinstvo ne zanima več zanje. Če se bo ta poskus obnesel, bo splošno uvedena nova metoda zasledovanja.

JABOLČNIK NI MEHKA PIJAČA.

Boston, Mass., 25. decembra. — Prizivno sodišče Združenih držav je večer odločilo, da ni jabolčnik mehka pijača.

Odločitev se je tikala tožbe Sterling Sider Company, ki je hotela dobiti nazaj \$4000, plačanih kot davek za mehko pijačo. Zvezni prohibicijski uradniki ne vedo sedaj, kaj naj ukredujejo glede jabolčnika. Postava dovoljuje prodajo jabolčnika, in prohibicijski uradniki bi radi vedeli, kaj je pravzaprav cider, če ni mehka pijača.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA', NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVLJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo samseljivo, hitro in po niskih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA
Rasplošila na sadnje pošte in isplačuje "Poštne črkovni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugo, kjer je pač za hitro isplačilo najugodnejše.

1000 Din. \$12.40
2000 Din. \$24.80
5000 Din. \$61.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej po 15 centov za poštne in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:
Rasplošila na sadnje pošte in isplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opotiji in Zadru.

300 lir \$ 9.90
300 lir \$14.55
500 lir \$23.75
1000 lir \$46.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštne in druge stroške.

Za polifajve, ki pritegujejo mesec pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujemo po možnosti še poseben postopek.

Vrednost dinarjev in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vneprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dope poslani denar v roka.

Glede isplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

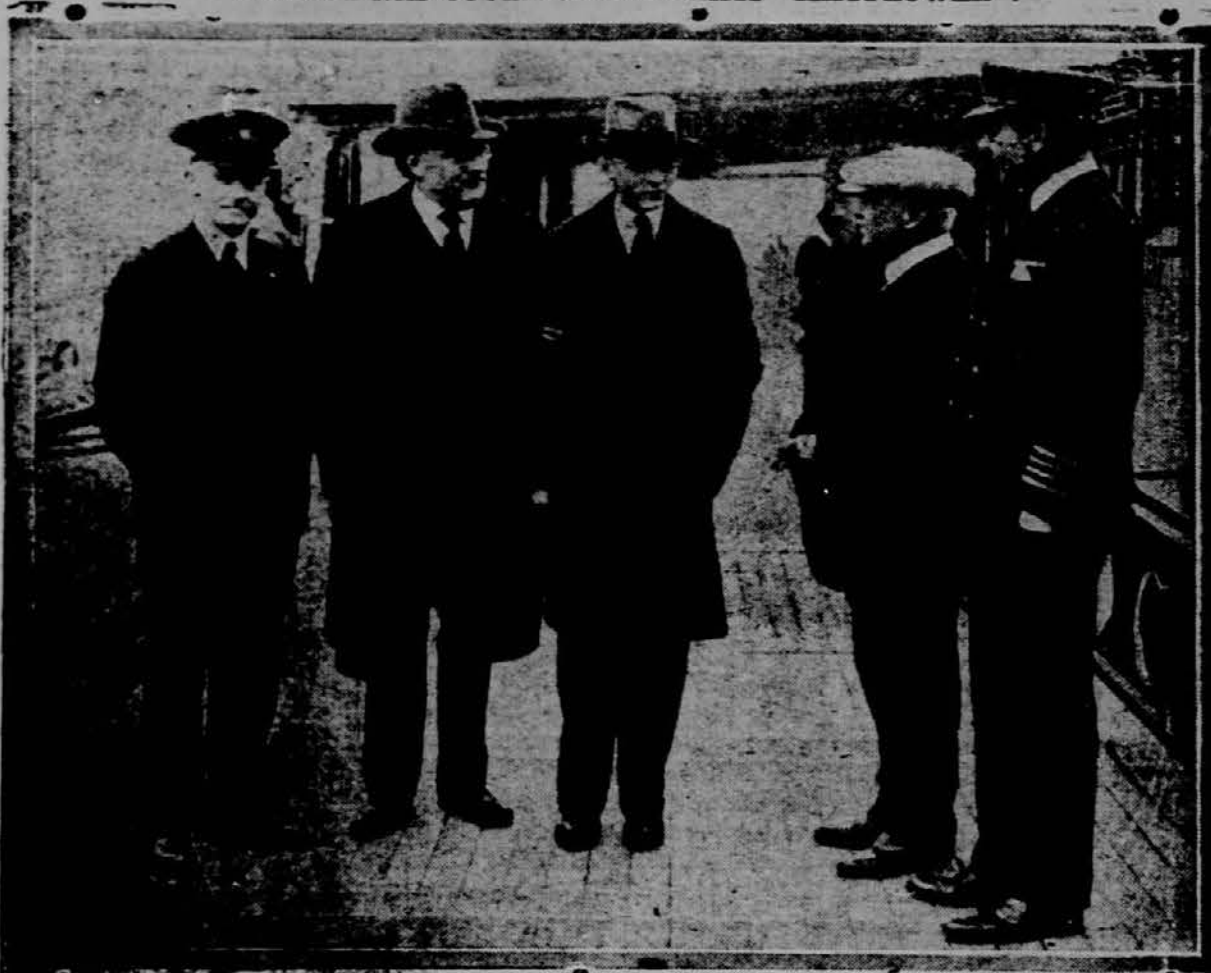
Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

22 Cortlandt Street Tel. Cortlandt 688 New York, N. Y.

Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

PREDSEDNIK COOLIDGE NA JAHTI "MAYFLOWER".

Pred kratkim je napravil predsednik Coolidge kratek izlet po reki Potomac na svoji jahti "Mayflower". Slika nam predstavlja z leve na desno: predsednika, senatorja Watsona iz Indiane, predsednikovega sina, bivšega gubernerja Clementa iz Vermonta in poveljnika predsednikove jahte Andrews.

BOŽIČNA PRIDIGA KANCLERJA MARXA

Nemški kancler Marx je objavil v "National Zeitung" članek, v katerem proglašja za svoje geslo "mir, prostost in delo".

Berlin, Nemčija, 24. decembra. Kancler in minister za zunanje zadeve, Marx, je objavil v National Zeitung članek, v katerem se peča z dnevnim političnim položajem.

Za svoja izvajanja si je izbral geslo: Mir, prostost in delo.

V njegovem članku je jako značilen naslednji odstavek: Mir v notranjem in mir z inozemstvom; sporazum z drugimi narodi za proevit skupnih idealov meščanskega reda, kojega najboljša varnost je blagoslov dela. Prostost in neodvisnost države, brez česar ne more noben narod proizvesti velikih stvari.

Prejšnji kancler Stresemann piše:

— V Evropi ne more zavladati mir, dokler ne bodo zopet uveljavljene postavbe in pogodben pravice v Porenjski in v Ruhru. Če hočejo sedanji oblastniki sveta dati Nemčiji pravico, bo stavila tudi Nemčija vse svoje sile v službo miru. Če bi imela Nemčija možnost, da prosto živi, brez zunanje pritiska in krivičnih sankcij, bi lahko s trdim delom in varčevanjem uredila svoje finance ter plačala v doglednem času svoje vojne dolgeve. Le v dobro urejeni in finančno zmogni Nemčiji je največja varnost Francije, varnost, ki je ne more zagotoviti nobena pogodba s kakšno drugo državo.

20 BANK JE OSLEPARIL.

Los Angeles, Cal., 25. decembra. Danes so aretirali tukaj Freda Lawlerja, katerega dolže, da je osleparil v Kansas City dvajset bank za svoto \$27,000.

NEMŠKI JUNKERJI IZGANJAJO POLJAKE.

Berlin, Nemčija, 25. decembra. Med Nemčijo in Poljsko niso še nikdar vladali prijateljski odnosi. V zadnjem času so se pa še poslabšali, ker je vlada proste države Meklenburg izgnala petnajst tisoč poljskih kmetov. Oditri so morali tekom desetih dni.

MORILEC 40-TIH OSEB KONČNO NA VARNEM

V Glogau v Nemčiji je bil aretirani štiridesetkratni morilec, Edward Schrebnner, ki je bil poleg tega še ropar.

Berlin, Nemčija, 25. decembra. Nemški policiji se je po neumornem delu posrečilo aretirati zločince, kojega zločini so brez primere v zgodovini nemške kriminalitete.

Aretrirani je 42-letni berlinski delavec Edward Schrebnner. Prijeli so ga v šleskem mestu Glogau, kjer se je skrival v tamonjskih gozdovih pred policijo. Ta človek je izvršil najmanj 40 umorov ter na stotine vlomov in roparskih napadov.

Lotil se je avtomobilistov, voznikov, napadal je kmečke hiše, gostilne in prenočišča ter je bil pri tem sila okreten. Vedno se mu je pa posrečilo pobegniti, čeprav mu je bila policija dostikrat tik za petami. Več svojih zločinov je izvršil v neposredni okolici Berlina. S svojimi žrtvami se je seznanil pod krinko poštenega trgovca.

Po aretaciji je pričel simulirati blaznost. Policija ga vsled tega ni mogla zaslišati. Njegova žena in njegov desetletni sin, ki sta tudi sodelovala pri njegovih zločinih, pa sta izpovedala proti njemu. Verjetno je, da bo na temelju teh izjav obsodjen na smrt ter obglavljen.

POINCARE PROTI DIREKTNIM POGAJANJEM.

Pariz, Francija, 25. decembra. Francoska vlada je sklenila v bodoče zavrniti vse predloge glede pogajanj med obema državama. Poincare vztraja na stališču, da mora Nemčija najprej izpolniti vse pogoje versajlske mirovne pogodbe.

SAMOMOR OPICE.

Berlin, Nemčija, 25. decembra. Iz Tressburga poročajo, da se je usmrtila opica "Franzel", ki je bila last Mrs. Sofije Mazoch. Opica je bila že dalj časa jako žalostna in zaničljiva. Včeraj zjutraj jo je našla gospodinja mrtvo v kletki. Krog vratu je imela ovito tanko vrvice, katero je bila priključila na strop kletke ter se obesila.

LONDONSKO SOCIJALNO ŽIVLJENJE OGROŽENO

Če bo delavska stranka prevzela krmilo vlade v Angliji, bo dosti manj zabav in družabnih prireditvev. — Ekstremisti proti razkazovanju bogastva.

London, Anglija, 25. decembra. Angleški narod v splošnem se bori za prav posebno družabno delavnost. V prvi vrsti bi ne imeli ministri, razven svojih pišnih plač nikakih sredstev za take stvari in če bi kljub temu prirejali zabave ter družabno nastopali, bi jim bili njih ekstremistični tovariši kmalu za petami.

V delavski stranki je bučna skupina, ki je ogorčeno izjavila, da je bilo povsem napačno, ko so člani delavske stranke sedeli za isto mizo kot člani kraljeve družine ter najvišje aristokracije na banketih Lady Astor.

Ista skupina, čeprav je ne podpira ostali del članov stranke, bi tudi zahtevala od delavskih ministrov, da ne smejo zavživati zvečer ničesar drugega kot slane ribe in jaje, klobase ter zmečkan krompir. Ženi ministra za zunanje zadeve pa bi bilo povsem nemogoče naprositi člane diplomatičnega zbora, naj se vdeležijo take proletarske večerje.

Najstarejša hčerka Ramsay MacDonalda, ki je zelo izobražena ter družabno olikana, bi bila gospodinja na Downing Streetu, kajti MacDonald je udovec. Mesto kanclerja zakladnice bi dobil v slučaju nastopa delavske stranke Filip Snowden, ki je literat. Njegova žena je zelo zmogljiva pisateljica in govornica. Arthur Ponsonby, ki je služil deset let v diplomatičnem zboru ter v zunanjem uradu, bo mogoče postal minister za zunanje zadeve. Bil je častni paž kraljice Viktorije ter je bil vzgojen v Etobu in Oxfordu. Njegova žena je hčerka Sir Hubert Parry-ja.

AGITACIJA ZA PRIZNANJE SOVJETOV

Senator Wheeler pravi, da je skrajni čas končati sedanjo propagando sovražstva. — Tudi senator Borah se zavzema za priznanje sovjetske Rusije. — Državni department je objavil besedilo člankov glede zveze sovjetov z internacijo. — Vlada naj objavi svoje informacije.

Washington, D. C., 25. decembra. — "Skrajni čas je končati propagando sovražstva v Ameriki ter zopet enkrat poskusiti, da živi dežela v miru z ostalim svetom."

To je rekel včeraj progresivni demokratični senator Burton Wheeler iz Montane, ko je izzval na boj državni department glede ruske politike. Istočasno je rekel, da bo po praznikih vložil resolucijo, ki bo zahtevala pojasnitev sedanje spora med vlado Združenih držav ter rusko sovjetsko vlado.

Resolucija senatorja Wheelerja bo soglašala z resolucijo, katero je vložil v četrtek senator Borah iz Idaho.

Njegova resolucija bo pa radikalnejša kot pa Borahova. Borah je predlagal, naj da senat potom glasovanja izraza svojemu nazoru, če naj prizna ameriška vlada sovjetsko vlado. Njegova resolucija je bila nato izročena odboru za zunanje zadeve, kateremu predseduje republikanski kongresni voditelj, senator Lodge.

Lodge je obljubil Borahu, da bo njegov komitej podrobno preiskal okoliščine, ki so dovedle državnega tajnika Hughesa do odklonitve prošnje ruskega sovjetskega ministra za zunanje zadeve, Čičerina.

Wheeler pa je mnenja, da bodo uspehi bolj neposredni in dobri, če bi se senat sam pečal s to zadevo, mesto da jo poveri republikanskemu voditelju. Senatorja Wheeler in Borah zasledujeta isti cilj ter se bosta medsebojno podpirala v komiteju ter plenumu senata.

V današnjih izjavah senatorja Wheelerja se glasi, da bo naprosil zveznega generalnega pravdnika in državnega tajnika Hughesa, naj predloži vse dokumente v tej zadevi, ki se nahajajo v lasti obeh. Resno dvomi, da bi mogel nuditi državni department avtentične dokumente ali druge dokaze glede svojih trditvev ter misli, da ni mogoče, da bi predsednik Združenih držav v svoji poslanici na kongres molče pozval rusko vlado, naj vložijo formalno prošnjo za priznanje vlade, če bi bile informacije, o katerih je govoril zvezni državni tajnik Hughes, že pred meseci v posesti državnega departmenta. On je mnenja, da moramo soditi inozemske vlade tako kot bi sami radi, da sodijo našo vlado.

Rekel je, da dokazi, s katerimi baje razpolagata zvezni državni tajnik in generalni pravdnik, bajka in duševni proizvod zmedenih volnov, ki vidijo v ruski sovjetski vladi kosmato boljševisko strašilo.

Washington, D. C., 25. decembra. — Objavljeno je bilo besedilo člankov, katere je priobčil urednik sovjetskega organa "Izvestij", Steklov, meseca novembra preteklega leta.

Ti članki se tičejo stikov sovjetske vlade s takozvano komunistično internacijo, ter nosijo skupni naslov "Republika sovjetov in tretja internacija".

"Skupni datum proslave pete obletnice ruske oktoberске revolucije ter otvorjenja četrtega kongresa komunističnega dogodka. Ta skupni datum ima globlji pomen ter je posledica organske zveze med dvema zgodovinskima pojavoma.

"Sovjetska republika proslavlja svojo peto obletnico. Komunistična internacija pa se je sestala na svojem četrtem kongresu. Vsled tega se vidi, kot da je internacija nekoliko mlajša kot njen sovjetski brat, a dejanski je bila ustanovljena v drugem letu sovjetske republike in sicer vsled formalne iniciative ter velikega vpliva ruske komunistične stranke. Večino komunističnih strank, ki so pozneje pristopile v internacijo, se je ustanovilo po tem času. Ta organizacija pa je dala našim sovrznikom priliko dokazati, da je cela komunistična internacija delo Moskve, čeprav dejanski ni."

Tudi Sidney Webba omenjajo kot kabinetnega ministra, v slučaju nastopa delavske stranke. Njegova žena, ki je prav tako kot njen mož znana kot dobra pisateljica in govornica, bi postala nadaljnja odlična članica oficijelnih predstavitev vlade. Nastop delavske stranke bi najbrž našel več resnih in priznanih korifej na različnih poljih kot pa jih je imela katerakoli novejša angleška vlada.

VENIZELOS BO SKUŠAL REŠITI DOMOVINO.

Pariz, Francija, 25. decembra. Bivši grški ministrski predsednik Venizelos je sklenil, da se bo vrnil v domovino ter prevzel vodstvo vlade. Pojutrišnjem odpotuje odtukaj v domovino.

PRIPRAVE ZA POLET NA SEVERNI TEČAJ.

Washington, D. C., 25. dec. — Posebna mornariška oblast, ki se peča s poletom na Severni tečaj, bo te dni predložila mornariškemu tajniku Denbyju vse tozadevne načrte. Raziskovalci bodo skušali doseči svoj cilj z ogromnim vodilnim balonom "Shenandoah".

KOLEDAR

za leto 1924

STANE SAMO 40c

Naročite ga takoj, da ne boste brez njega

"GLAS NARODA"

62 Cortlandt St., New York

Erwin Rosen:

V LEGIJI TUJCEV.

za "Glas Naroda" priredil A. Šabec.

(Nadaljevanje.)

— Ali imate kake papirje? — me je vprašal nenadoma poročnik. Radovednost, ki sem jo bral na njegovem obrazu, je bila naravnost komična. V mojem nemškem potnem listu je stalo omenjeno kot moj poklic: "urednik in pisatelj" — no, in naenkrat sem dobil občutek, kot da je škoda mojega dobrega potnega lista v to svrhu. — Prebrskaj sem nekoliko po svojem kovčegu, našel notri polico od neke zavarovalne družbe, pri kateri sem bil zavarovan, ter mi ujo pomolil.

Poročnik je prebral površno listino.

— To popolnoma zadostuje, — je dejal smehljaje ter mi ponudil pero.

Jaz sem podpisal. Pod svoje ime sem pripisal datum: 6. oktobra 1906.

— Datum ni potreben, — je dejal poročnik.

— Oprostite, — sem odvrnil, — nehoti sem ga zapisal. Meni je to jako važen dan.

— Pri Bogu! Prav imate! — je potrdil poročnik.

Nato so nas odvedli v vojašnico. Moral je biti res komičen pogled na nas. Eden francoskih vojakov, ki so nas srečali, je obstal, uprl roke v bok in dejal:

— Ha!

Njegov obraz se je raztegnil v grimaso in pojoč je zaklical:

— Nous sommes les legionnaires d'Afrique. . .

Pol ure pozneje so sedeli trije novinci, od katerih je bilo enemu ime Šuster, drugemu Rader in tretjemu Rosen, v mali sobi za moštvo v vojašnici 31. linijskega polka.

Rader je otvoril zabavo.

— Jaz se pišem Rader, razumete, Rader!

Nato se je ozrl počasi okoli sebe, vzela dolg nož z mize, postavil se je v pozituro, odprl usta ter si v največjem duševnem miru porinil nož do ročaja v grlo. Nato je potegnil nož spet iz grla, vtaknil ga je v desni rokav, nakar ga je iz leve hlačnice potegnil zopet na spregled.

— Jaz sem umetnik, — je dejal nato veselo Rader, — Ampak Francozje nimajo nikakega smisla za mojo umetnost. . . Ah, dragi moji fantje, izza onega dne, ko sem jo pobrisal čez mejo ter pokazal nemškemu žandarju fige, sem kljub svoji umetniškosti neprestano stradal. Tako sem prišel na psa, oziroma sem hotel reči: v legijo.

Nato je pričel pripovedovati rekrut Šuster. Njegova zgodba je bila enostavna. Pred nekaj tedni je nosil še uniformo nekega nemškega infanterijskega polka, ki je garniziral v Kelmorajnu. On je bil rekrut. Neke nedelje je šel z ostalimi rekruti v gostilno, kjer se je opil. Ko je prišla patrulja in je postal poveljujoči podčastnik grob in surov, ga je Šuster sunil v prsi, nato pa je ušel iz gostilne. V nekem kotu je nato prespal pijanost. Ko se je izteznil, se je pojavil strah pred kaznijo. Neki starinar mu je dal za njegovo uniformo slabo civilno opravo, nakar so mu potujoči rokodelci neke temne noči pokazali, kako je treba smukniti čez mejo. V tuji deželi se je nato pojavil glad, tu — tukaj je, v legiji.

— Vso pot smo z rokodelci govorili o Legiji. Sicer pa se jaz itak nisem več drznil domov, kajti oče bi me bil pretepel.

— Vraga, bi te pretepel! Teleta bi bil zaklal! Saj je že v svetem pismu tako rečeno, — je argumentiral Rader.

Vrata so se odprla in vstopil je keržant.

— Ali je legionar Rosen tu?

Jaz sem se javil.

— Gospod podpolkovnik želi z vami govoriti. Pojdite s mano na dvorišče!

— Prosim, pokrite se, — je dejal podpolkovnik. Nemščina je go-

voril precizno in brez vsakega akcenta. — Ne, nikar ne stojte tako strumno. Jaz sem slišal o vas, in izpregovoril bi rad z vami par besed. Jaz sem služil v Legiji tujcev kot navaden, prost vojak. Prepričani bodite, da ni nikake sramote služiti v Legiji, ki je tako slaven vojaški zbor. Vse je ležeče na vas. Kdor je v Legiji tujcev bistroumen in vojaško inteligenten, temu je avanzma zagotovljena, kakor v nobeni armadi na svetu. Izobraženi in uporabni ljudje imajo svojo vrednost v Legiji. Kakšen je vaš poklic?

— Časnikar — pisatelj. . . sem zaječal.

Njegove bistro oči so me vprašale: — Ali ste v dobrohotno gledale. — No, da, saj tudi jaz na vašem mestu ne bi rad govoril o tem. Ampak dati vam hočem dober svet: Prijavite se k prvemu polku Legije. Tamkaj imate več izgleda za aktivno službovanje v polju in a tem za napredovanje. Tam doli se biva za civilizacijo, in že marsikatera sijajna kariera je bila dosežena tam doli. Želim vam srečo!

Podal mi je roko. Mislim: ta oficir je bil dober vojak in še boljši človek.

Umetnik je strahovito smrčal; nemški dezertjer je stokal ter se vil v spanju. Jaz sem se v mukah premotal po postelji.

Kakor v sanjah je šlo vse moje življenje mimo mojih oči. Spomin je sledil spominu, podoba za podobo je šla mimo mene. Videl sem pred svojimi duševnimi očmi očeta, stoječega na pomolu v Bremen, kako me zadnjikrat pozdravlja; slišal sem jok svoje matere, ki je plakala od slovesu. Nato so se pojavili spomini mojega nestalnega, vročnega življenja v Ameriki.

Videl sem se kot mladega reporterja, polnega oduševljenja, ko je prvokrat dobil samostojno v roko večjo stvar. Videl sem se, kako sem takrat begal po San Franciscu, prošil za intervjuve in zbiral detajle. . . Kako se mi je priljubilo delo s peresom in kako sem doživel svoj prvi uspeh.

Končano, vse končano! . . . Ah, kako me mnúje te podobe iz sanj! Spomnil sem se, kako sem bil v Texasu na velikanski farmi nadzornik zamorcev, napram katerim sem kljub svoji mladosti znal uveljaviti svojega moža. Pojavili so se spomini na divje jahanje, na revolversko streljanje in na brutalno življenje, katerega sem imel priliko spoznati, ko sem se nahajal kot cowboy med sebi enaki. Torej čemu ne bi šel se- gijo.

Nato je pričel pripovedovati rekrut Šuster. Njegova zgodba je bila enostavna. Pred nekaj tedni je nosil še uniformo nekega nemškega infanterijskega polka, ki je garniziral v Kelmorajnu. On je bil rekrut. Neke nedelje je šel z ostalimi rekruti v gostilno, kjer se je opil. Ko je prišla patrulja in je postal poveljujoči podčastnik grob in surov, ga je Šuster sunil v prsi, nato pa je ušel iz gostilne. V nekem kotu je nato prespal pijanost. Ko se je izteznil, se je pojavil strah pred kaznijo. Neki starinar mu je dal za njegovo uniformo slabo civilno opravo, nakar so mu potujoči rokodelci neke temne noči pokazali, kako je treba smukniti čez mejo. V tuji deželi se je nato pojavil glad, tu — tukaj je, v legiji.

— Vso pot smo z rokodelci govorili o Legiji. Sicer pa se jaz itak nisem več drznil domov, kajti oče bi me bil pretepel.

— Vraga, bi te pretepel! Teleta bi bil zaklal! Saj je že v svetem pismu tako rečeno, — je argumentiral Rader.

Vrata so se odprla in vstopil je keržant.

— Ali je legionar Rosen tu?

Jaz sem se javil.

— Gospod podpolkovnik želi z vami govoriti. Pojdite s mano na dvorišče!

— Prosim, pokrite se, — je dejal podpolkovnik. Nemščina je go-

daj v Legijo! Tam bom kmalu dovolj videl, prišel v ogenj — in pozabljeno bo vse, pozabljena morda tudi ona, radi katere sem sedaj tu. . . Ljubila me je, toda prelahkomisljen sem bil, zato sem se ji odtujil. . .

Torej, naprej, pozabljenju nasproti!

Vse ni nič pomagalo. Brez miru sem se premetaval po postelji, palila in bičala me je želja, da bi zakričal v temo meni tako ljubo in nepoznano ime. . .

In prvokrat izza svoje otroške dobe sem se razjokal.

V Afriko.

Korporal nas je vedel skozi mesto Marsilj, gospod saržent pa je korakal v primerni oddaljenosti po trotoarju, hoteč vsekakor zbrsati vtis, da spada k nam.

Šli smo navzdol ob dolgem pristanišču, v katerem je vladalo komopolitiško vrvenje. Med Arabci, ki so prenašali težke tovore, so se kretali tolsti Levantinci in gestikulirajoči, živahni južni Francozi. Ladja pri ladji. Eleganti salonski parniki. Jadrnice vseh možgih konstrukcij.

Prišli smo v staro pristanišče, v Fort St. Jean. Prekoračili smo mostiček. V velikanskih vratih iz hrastovega lesa, se odpre okence. Smeh in krik. To je pozdrav novim legionarjem. Na dvorišču se prerivali kričaje spahij in tiralierji, ki so čakali tukaj prihodnjo transportnega parnika. Radovedno so nas obstopili.

— Oh la, la, les bleus pour la legion! — Modri za našo legijo.

Neki korporal od spahijev mi je raztolmačil ta čuden naziv.

— Kaj pomeni pravzaprav to: modri? — sem ga vprašal.

— Modri? — je rekel. — O, to so rekrute. Oficijelno se imenuje rekrute: mlade vojake (les jeunes soldats). V armadnem žargonu pa pravijo: modri.

— Komičen naziv! — sem rekel.

Korporal spahijev si je prižgal novo cigareto ter pokimal. — Sicer pa se ne ve gotovo, odkod izvira to ime. Moj kapitan mi je nekdaj dejal, da je to ime še izza napoleonskih časov. Takrat so nosili francoski vojaki še visoke in trde ovratnike, vsled katerih so bili popolnoma višnjevi v obraz, dokler se jih niso privadili. In stari vojaki so smejali klicali za njimi: Aha, višnjevi! — višnjevi!

Rader me je sunil p. drebra.

(Dalje prihodnjič.)

Izpred sodišča.

Tihotapski tobak.

Lepega julijskega dne je opazila Ivanka Lahajnar iz Sovodenj, da se skrivajo v gozdu trije moški, očitno tihotapci. Šla je z ostalimi rekruti v gostilno, kjer se je opil. Ko je prišla patrulja in je postal poveljujoči podčastnik grob in surov, ga je Šuster sunil v prsi, nato pa je ušel iz gostilne. V nekem kotu je nato prespal pijanost. Ko se je izteznil, se je pojavil strah pred kaznijo. Neki starinar mu je dal za njegovo uniformo slabo civilno opravo, nakar so mu potujoči rokodelci neke temne noči pokazali, kako je treba smukniti čez mejo. V tuji deželi se je nato pojavil glad, tu — tukaj je, v legiji.

— Vso pot smo z rokodelci govorili o Legiji. Sicer pa se jaz itak nisem več drznil domov, kajti oče bi me bil pretepel.

— Vraga, bi te pretepel! Teleta bi bil zaklal! Saj je že v svetem pismu tako rečeno, — je argumentiral Rader.

Vrata so se odprla in vstopil je keržant.

— Ali je legionar Rosen tu?

Jaz sem se javil.

— Gospod podpolkovnik želi z vami govoriti. Pojdite s mano na dvorišče!

— Prosim, pokrite se, — je dejal podpolkovnik. Nemščina je go-

seže za frakelj šnopsa. Očitek je celó parkrat ponovila, kar seveda Snolja ni pustilo popolnoma hladnega. Šel je in vložil proti Knolovi tožbo. Težki očitek je bil za njuno svedo precej drag. Bila je obsojena na 400 dinarjev globe ali osem dni zapora.

Radi pregreška zoper zakon, oblastvo in javni red

je bil obsojen pred okrožnim sodiščem v Celju dr. I. Dimnik, odvetnik v Krškem, na 1000 Din globe, oziroma 5 dni zapora, ker je razžalil gozdarskega referenta pri celjskem okr. glavarstvu kot sodnega izvedenca, čes, da ga kot pristanskega odklanja.

Lovski tat.

Ivan Dolar, delavec v Straži pri Dramljah, že trikrat kaznovan, je izmaknil Martinu Hrašenku iz postelje lovsko puško. Ko je šel dne 31. maja v Gor. Slemenih na lov na posestvo Zajčjega samostana, ga je zalotil neki znanec in tudi spoznal Hrašenkovo puško. Pri hišni preiskavi je razžalil zapriseženega lovskega paznika ter ga hotel celo dejansko napasti. Šele pri ponovnem poizvedovanju je našel orožnik puško v hišnici, skrito v lišaju. Dolar je soper prekrbljen na 3 mesece in bo lahko koval nadaljnje načrte za razne pustolovščine.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

TUJERODCI IN AMERIKA.

Znani ameriški pisatelj hvali in brani tujerodce. — "Resnična inozemska nevarnost". — Pretežna večina tujerodcev ljubi Ameriko s "stoprocentnim" kričanjem.

Mesečnik "Our World" je tekom tega leta objavil vrsto člankov pod skupnim naslovom: "America Still in the Making", v katerih je bil opis posameznih tujerodnih skupin v Združenih državah in njihovih prispevkov k narodnemu ameriškemu življenju. Uredil je to serijo člankov glasoviti ameriški publicist John Palmer Gavit, ki je tudi član nadzorniškega odbora Foreign Language Information Service; članki o posameznih tujerodnih skupinah so bili pripravljani od raznih poznavateljev istih.

V svojem uvodnem članku je pisal Mr. Gavit o tujerodcih v Združenih državah:

"Mnogo je tega, kar nam oni lahko prispevajo. Le skrajna nevednost ne vpoštevaj, da oni prinašajo k nam dedščino, ki so bile največje vrednosti za nas, da smo le voljni jih obdržati in sprejemati. Dostikrat oni razumevajo nas in naše tradicije boljše, kot jih razumevamo mi sami. Skandinavci: tisočletno izkušnjo dejanske demokracije prihajajo k nam izkušnjo v ljudovladi. Ruska "vječa" ali občinska zborovanja so obstojala stoletja pred našimi "town councils". John Morton, eden izmed podpisovalcev Izjave Neodvisnosti, je bil izpodbujen k temu po druhi bližnjih prednikov, ki so bili Finci.

"Danci so bili prvi, ki so prinesli v to zemljo najfinjšje metode znanstvenega mlekarstva, katere so bile že mnogo poprej v rabi pri njih doma. Italijani, Poljaki in vsi drugi izmed te legendarne "nove emigracije" rešujejo za prvovrstno poljedelstvo one naše farme, ki so jih turodni Amerikanci zapustili v zameno za abnormno, napeto meščansko življenje.

"Ni zadosti, da pokažemo na odlične osebe, moške in ženske, skoraj brezštevilne izmed vseh narodnosti, ki so se odlkovale na vseh poljih vede, iznajd, finance, glasbe, umetnosti, politike in kaj še, in da pri tem nekoliko začudimo milostno priznamo, da so ti ljudje, dasi so bili tako nepredvidni v izbiranju svojega rojstnega kraja, vendarle — kakor se zdi — ravno tako sposobni, tako bistroumni, tako človekoljubni, kot smo mi sami! Ali navsezadnje se to utegne smatrati popolnoma naravnim!

"Marveč je tu še finjših stvari, globljih stvari, tistih se kulture in tradicije in izkušnje v človeškem sožitju mnogo starejše od naše, ki jih naše naših starokrajških bratrancev stalno dodajajo našemu rodu, dostikrat proti naši volji in vzlic našemu nasprotovanju."

V zaključnem članku, objavljenem v božični številki mesečnika "Our World", Mr. Gavit izvaja nadalje:

"Emigracija ni največje izmed naših vprašanj. Pač pa je vprašanje asimilacije, kar je popolnoma nekaj drugega. Mi nimamo nikakega inteligentnega načrta, niti se inteligentno prizadevamo, da bi našli vez duševnega ujedinjenja med nami in onimi, ki smo jih že sprejeli v svojo sred. Resnična "inozemskost nevarnost", o kateri se dandanes mlati toliko prazne glave, nima nič opravljati z nikakim vprašanjem priseljevanja. Pač p ona obstoji v tem, da smo kot nalašč storiли vse mogoče, da bi ovirali asimilacijo priseljenec, katere smo že sprejeli med nas, in da smo jim dopustili ali pravzaprav jih prisilili, da se v svrhu gole samoobrambe sredoma skupijo v občine, ki so tako tuje, kot zemlje, iz katerih oni prihajajo. In okoli teh smo mi — ne oni — zgradili zid osumljenja, nesporazumljenja in bedastosti.

"Resnična nevarnost v tej situaciji obstoja v obnašanju onih, ki kot da bi delali vse mogoče, da ovirajo asimilacijo. Sročeni bi bili, da bi si kot svoje prilastile sledeče ominozne besede v "Interpreterju", glasilo Foreign Language Information Service (ki mimogrede

rečeno — je najfinjšje amerikanizacijsko podjetje, ki ga poznam):

"Amerika je dandanes polglavito ogrožena po neki "inozemski nevarnosti", katere ne more odpraviti nikak zakon za urejevanje priseljevanja. Ne tiče se števila inozemcev, ki jih naj pripustimo ali izključimo. Nevarnost je popolnoma domača. Ona se tiče razžaljene občutljivosti tretine našega prebivalstva, katere je iz razloga svojega inozemskega rojstva ali izvera postala tarča diskriminacije in nemarnega, celo zlobnega obkrožanja s strani prenapetih propovednikov amerikanizma, kot ga po krivemu zvejo.

"S svojo mirno pridnostjo, s poslušnostjo napram zakonu in radostnim odzivom na vse ponujene prilike za izobraževanje je masa tujerodcev v Združenih državah vedno pokazala sposobnost za državljanstvo. . . Nadaljna ignoranca o tujerodcih, neupoštevanje njihovih prispevkov k našemu življenju, napačno tolmačenje — radi slabih informacij ali nalašč — njegovih potez, okoličin in idealov — vsa ta zla ne morejo trajati dolgo v narodu, kot so Združene države, ne da bi povzročila zlobnih in škodljivih posledic.

"Ne gre pri tem za nikakovo vprašanje pravičnega postopanja z onimi, ki smo jih že sprejeli na naše obale in na čigar življenjih in delu mi zidamo. Ona večina Amerikanav, ki sodi na podlagi dejstev in pravičnosti, ima dolž-

IZPLAČILA AMERIŠKIH DOLARJH.

V Jugoslaviji —

so more izplačati dolarje je potnikom v Ameriko proti predložitvi od ameriškega konzula potrjenega potnega lista in ne več kot protivrednost od 3.000. — frankov, to je približno \$200. — enega potnika.

V slučaju, da naslovljenec ne izplačilo dolarjev nebi mogel predložiti potrjenega potnega lista, dobi potnik lahko dolarje nazaj ali nam pa na novo naroči izplačati nazajni smek v dinarjih.

Nadalje se nam sli uместno pripomniti, da nikakor ne moremo poročati potnikom čake v Jugoslaviji.

Splošno mnenje vlada, da se čeki, ki se glase na dolarje, tudi v dolarjih izplačajo, kar pa ni res, ker, kot že zgoraj omenjeno, je v Jugoslaviji od vlade pod kamnijo prepovedano izplačevati dolarje.

Tudi potniki mnogo navadno ameriške čake v domovino. Ti pa nikakor niso pripravni za ljudi na deželi, ker so banke oddaljene in izplačajo take čake v dinarjih šele potem, ko dobe iz Amerike potrdilo, da so jim bili odobreni.

Onim, ki stanujejo na deželi in ne potujejo v Ameriko, je najbolje pokliči denar navadnim putem v dinarjih, kateri so jim izplačali na mudi poti brez nepeklit.

Tudi na babavo potnega lista — (pošta) je najpravišnje poslati dinarje. Dokler namreč potni list ni potrjen od ameriškega konzula, ne more potnik dvigniti dolarjev. Stroške za rano listino in potni list se pa lahko plača tudi s dinarji.

V Italiji in naslednem

osamlju —

so veljavne povsem drugačne odločbe, ter lahko izplačamo dolarje vsakomur do poljubnega zneska. Če je pa namenjen denar le za potovanje, je na nakazilni omadit vidno: izplačati le, ako naslovnik potja.

Vred narakuječih stroškov smo se morali delotito prevrediti pristojbine na dolarima izplačala kakor sledi: za izplačilo do \$25. izplačamo po 75 centov; od \$25. naprej po 50. to je po 5 centov od vsakega dolarja.

Ne smemo naj bo včas omedle: izplačati v dolarjih.

Ta pristojbina je veljavna za država izplačala v Jugoslaviji in Italiji.

FRANK SAKSER STATE BANK

62 Cortlandt St., New York City

nost premagati resnično "inozemsko nevarnost", sedaj obstoječo v Združenih državah. "Imamo le en način — nadaljuje Mr. Gavit — za asimilacijo tujerodcev, in ta je ta, da jih asimiliramo s tem, da se z njimi pomisamo, jih razumemo, jih sprejemamo med svoje, v vzajemnem lajanju in prejemanju.

"Jaz ne vidim, da bi kričavi branitelji "stoprocentnega amerikanizma" storiли zares nekaj za pospešitev asimilacije. . . Medtem pa pretežna večina tujerodcev ljubi "Ameriko" vzlic nam. Razumevajo jo ravno tako dobro kot mi. Dostikrat celo mnogo boljše kot mi sami. Čuli so od daleč naše propovedi. Oni znajo, kaj so našli, ko so prišli. Čegava krivda je, da niso našli ono, o čem so čuli?"

Kako se sklicuje parlament?

Danes prejema poslanci pred vsakim zasедanjem parlamenta tiskani formulir s pozivom na udeležbo razprav v narodni skupščini. Neki francoski list pa poroča, da je bilo potovanje poslancev k zasédanju zbornice pred 100 leti mnogo svečanejšje. Vsak poslanec je dobil kaligrafično pismo z lastnoročnim podpisom kralja Ludvika XVIII. Pismo se je glasiló takole: "Mili, ljubljeni! Pišem vam to pismo in vas obveščam o moji želji, da pridete dne tega in tega v Pariz na zasédanje narodne skupščine. Moja želja je, da nikakor ne izostanete. Prosim Boga, da vas sprejme v svojo posebno zaščito."

Gotovo je tako pismo s kraljevim podpisom napravilo na poslance drugačen utis, nego poziv potom tiskane okrožnice. Zato je bila udeležba v francoski zbornici popolnejša nego v naši narodni skupščini. . .

Strela in aeroplani.

V francoskih listih beremo opis nenavadnega slučajja, ki se je pripetil angleškemu aeropilotu Hermu, ki prevozi progo London-Pariz in nazaj dvakrat dnevno. Hermu je pred kratkim letel nad kanalom La Manche. Naenkrat je aeroplan zažarel v čudoviti sve-

lobi. Ker se je zrakoplov tudi stresel, je pilot tudi mislil, da je vanj treščil. Toda kako se je začudil, ko je videl, da je šla strela samo mimo zrakoplova, ker ni imel zveze z zemljo. Hermu meni, da strela sploh ne more škodovati aeroplanu, če ni na njem antene in radiotelegrafskih žic.

VABILO

K IGRI IN ZABAVI.

katero priredi pevsko in dramsko društvo "DOMOVINA" k petnajstletnici svojega obstoja v nedeljo dne 6. januarja 1924 na vzhodni 72. cesti v New Yorku v znani čiški D. A. Sokolovni. Pričetek ob 5. pop. Ker bo omenjena slavnost gotovo ena najlepših zabav v letnji sezoni, zatorej vabimo vse rojake in rojakinje, da nikdo ne zamudi posetiti nas z obiskom. Igra "Legionarji" bo vzbudila spomin vsakemu na življenje in dogodbe naših pradedov v popolnosti živih podob. Obenem bo tudi dana možnost slišati razne pesmi od vseh slovenskih zborov iz New Yorka in Brooklyna, kateri nastopijo iz prijaznosti ter bodo nudili udeležencem najboljši užitek. Po izčrpanju programa se prične ples, kakor tudi se bo žrebalo dva dobitka in sicer čekin za 10 dolarjev in drugi dobiček "maček v žaklju". Tudi za dobro pičajo in prigrizek bo preskrbljeno. Torej na svidenje v nedeljo dne 6. januarja v sokolski dvorani!

Odbor dr. "Domovine".

(3x 26 & 29—12 & 3—1)

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKE
dobitke od 1000
NAVINŠEK-POTOKAR
331 Greeve St., Conemaugh, Pa.
PISTE PO CENIK.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem

Uprava "Glas Naroda"

ZANIMIVE KNJIGE ZNANIH PISATELJEV po nižani ceni

Kako sem se jaz likal. Spisal Jakob Alešovec. Povest slovenskega trpina. V pouk in zabavo. 1. 2. in 3. del. Vsi 3 zvezki vsebujejo 448 strani, \$1.60

Ljubljanske slike. Spisal Jakob Alešovec. Vsebuje 30 opisov raznih slovenskih stanov, ima 263 strani, .70

Prihajač. Spisal Dr. Fr. Detela. Splošno priljubljeni ljudski pisatelj nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predločuje ljudstvo resnično tako, kakršno je. Knjiga vsebuje 157 strani, .50

Juan Miseria. Spisal P. L. Coloma. Zelo zanimiva, iz španskega prevedena povest. Vsebuje 170 strani, .90

Ne v Ameriko. Spisal Jakob Alešovec. Povest Slovencev v pouk. Po resničnih dogodostavljen. Vsebuje 239 strani, .60

Darovana. Spisal Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. V to povest je vpleteno delovanje in boj med kršćanstvom in poganstvom pri starih Slovanih. Vsebuje 149 strani, .40

Malo življenje. Spisal D. Fr. Detela. Kmečka povest, ki posega do dna v življenje slo

MARIJINA POVEST

Spisal JEAN RAMEAU.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

34

(Nadaljevanje.)

— No, sedaj pa pojdiva na postajo.
— Ne prej, dokler mi tega ne obljubiš.
— Prisegam ti, da bom storil vse, kar je v moji moči, da bom prnpravil gospodično Marijo do tega. Sicer je pa to le stranskega pomena. Tudi zame je stranskega, dočim ora biti ona uverjena, da je to poglavitnega pomena. Če se bo meni izljubilo — — — no, — ne rečem — — — se bom pa poročil z njo.
— Hudič je, če človeka baba zacopra — je rekel Bruskal ter si obrisal pot s čela.

— Jaz se ne pustim od nikogar zacopirati, najmanj pa od nje. Tako lepa pa tudi ni. . . Sam ne vem, kako je mogla Jerneju uga-jati. No, seveda, on je kmet. On ima kmečki okus.

— Nikar ne laži, Ciprijan. Nikar mi ne skušaj česa natvesti. Ti si zaljubljen v njo. Do ušes in čez ušesa.

— Jaz?
— Da, ti. To živkajo že vrabci po naši vasi. Obema je zmešala glavo, tebi in Jerneju. Za enega se moram odločiti. Bog mi stoji na strani, ko bom odločeval. Ta jo hoče imeti — onemu sem jo obljubil. Sveta nehese, še pamet bom izgubil. Pojdiva jest. Morda mi bo pri jedi ali pri pijaci šnila dobra misel v glavo.

Iz Ciprijanovega pogleda je sevalo zmagoslavlje.

Pazno je motril svojega očeta ter mislil sam pri sebi: Stara se, stara. Ne bo več dolgo. V dve gubi je zlezal možič.

Bruskal je sedel v naslonjaču. Nič več ni proklinjal, le globoko je soplel. Po par minutah je vprašal:

— Kje bova jedla? Kje bova jedla? Tako sem lačen, da se skozi mene vidi.

Jed je bila v tistem trenutku višek njegovih misli in želja. Ciprijan je imenoval gostilno, ki ni bila predraga.

Bruskal je vstal ter šel molče s svojim sinom po stopnicah.

Po jedi je pa omenil: — Sedaj, ko sva se dogovorila, ti menda ni potreba hoditi z menoj. Boljše je, če vse uredim v tvoji odsotnosti.

— Tudi meni se zdi, da bi bilo boljše tako, oče.

— Samo obljubiti mi moraš, da se ne boš več skrival pred menoj in da mi ne boš utajil svojega naslova.

— Brez skrbi bodite, oče.

— In tudi ne pozabi, da te na policiji prav dobro poznajo. . .

Sedaj, ko sva se domenila. . .

— Ohljudbam ti, da bom čakal štirinajst dni, da boš vse uredil. Če pa do tistega časa ne dobim od svoje neveste nobenega pisma. . .

— Storiš bom vse, kar je v moji moči — mu je zatrdil Bruskal. Bog naj mi pomaga! Skrbi zase. Nasvidenje!

— Nasvidenje! — je rekel Ciprijan vzradoščen.

Ob poslednjih zvečer se je Bruskal odpeljal. Tekom cele vožnje mu je brenčala po glavi misel: Moj Bog, kako naj to uredim? Moj Bog, kaj bo rekel Jernej?

— Danes je pa precej gorko, kaj ne, Jernej?

— Da, precej gorko, oče. Vrhovje je že pogluno mačice. Ali ste že opazili, oče?

— Ne, nisem še.

— In tudi hrastje ima že rdečkaste brste.

— Čas beži, čas beži.

— Kmalu bomo morali sejati koruzo.

— Da, koncem meseca, če ne prej.

— Da bi le slane ne bilo. Tudi trtje dobro kaže. Le pomislite oče, večerj sem na eni sami trti našel sedemindvajset očese.

— Zlodja, vendar.

— Če ne bo nič hudega, bo dosti grozja.

Tako govorec sta stopala oče in sin lepega aprilskega večera po polju.

Bruskal se je bil vrnil prejšnjega dne iz Pariza, pa ni imel pri-like niti poguma, da bi omenjal Ciprijanove pogoje. Jezik mu je bil suh, in kadarkoli je hotel kaj omeniti, se mu je zdelo, da ga nekaj tišči za vrat.

Slednjije je pozval Jerneja na polje.

— Kamor nese oko — vse je naše — je rekel ter položil svojo košeno roko svojemu junaskemu sinu na rame. — Vsa polja, vse drevje, vse je naše. Kot kralji smo. Nobena tuja lastnina nam ne zastira pogleda.

— Da, dragi oče — je odvrnil sin z nežnim glasom — tudi jaz sedim večkrat tukaj. To je moj najljubši prostorček.

Oče in sin sta se zazrla v prostrano lepo pokrajino.

Slednjije je izpregovoril oče: — Jernej, povej mi, če imaš rad domačo hišo?

— O, neskončno rad, oče.

— Prav imaš. Vsi Bruskali so se rodili v nji. Mi smo ena naj-starejših družin v deželi. Naši očetje, stari očetje in prastari očetje so delali na tem postvstvu. Vsaka pristava predstavlja življensko delo, življenski napor tega li onega Bruskala. S tem, da ljubimo svojo lastnino, izkazuemo čast svojim prednikom in tudi Bog nas je vesel. Na tej zemlji rastejo sadeži, s katerimi se preživljamo, voda, ki jo pijemo iz te zemlje, ta zemlja je naše meso, naša kri. Če bi mi kdo rekel: Odreži roko ali nogo za svojo lastnino, bi storil to brez vsakega premisleka. Vidiš, Jernej tak sem bil v tvojih letih.

— Danes ste še vedno taki, oče.

— Ali se ti zdi, Jernej?

— Da, prepričan sem. Ali vi morda dvomite?

— Bog te blagoslovi za te besede, moj ljubi sin. Ti torej ljubiš svoj dom, ljubiš ga z dušo in srcem?

— Da, oče. Daleč naokoli ni takega doma kot je naš. In povem vam oče, da mi je bilo samo zastranega hudo in težko v Bordu, ker nisem videl naše hiše, naših njiv in travnikov. In kratko molitvico, ki me jo je naučila mati v nežni mladosti, sem molil zju-traj in zvečer.

— Ti ne veš, moj fant — je rekel Bruskal z ginjenim glasom, — ti ne veš fant, kako blagodejna so tvoje besede.

— Kaj vam je danes oče? — ga je vprašal Jernej ter ga čudno pogledal. — Zakaj govorite samo o domu?

— Zato, ker se bliža konec našemu domu.

— Zakaj? Kdo to pravi?

— Kmalu bo vrag vzel vse, pristave, vse vinograde, vse njive in travnike. Edino ti jih lahko rešiš, Jernej.

(Dolje prihodnjik.)

Po 18 letih zopet med svojci.

Pred kratkim je prispela iz Turčije v Beograd še razmeroma mlada "hanuma", ki ima za seboj naravnost pravilno življenje, podobno orijentalni fantastični zgodbi. Pred približno 12 leti je v Beogradu na zagoneten način izgubila mlada deklica. Njen oče se je pisal Boja Angjeli in je živel v srbski Požegi. Imel je več sinov in hčera. Eno od teh je vzel za svojo tedanji poštni upravitelj v Požegi, ki se je pozneje preselil v prestolico. Tam je skrbel za malo Stojanko. kakor se je deklet pisalo, do smrti svoje žene. Potem se je oženil vdrugič, a mačeha pastorki ni bila tako naklonjena kakor prva žena poštnega uradnika. Dekletce je radi preganjanja prebeldlo in prejkalo marsikatero bridko noč.

Ker je mačeha s Stojanko rav-nala grdo, je dekletce sklenilo, da se vrne k svojemu očetu v Pože-go. Nekega dne se je res peš od-pravila na pot. Srečal pa jo je ne-znan mož ter jo z raznimi obljubami pregovoril, la se je z njim vrnila v Beograd. Neznane je bil uradnik pri turškem poslanstvu. Skrival je deklico mesec dni v svojem stanovanju, potem pa se je odpeljal s Stojanko v Carigrad, kamor je bil premiščen. Ta Turčin je bil sin nekega uglednega turškega paše. Zaljubljen se je bil v zalega dekleta ter se pozneje z njo tudi poročil. V Beogradu so iskali pogrešano Stojanko brez uspeha. A dočim si je beograjska polici-ja delala skrbi, je Stojanka žive-la novo življenje, v haremu turškega paše, kjer je dobila novo ime — Emina Abdul.

Življenje lepe Emine je poteka-lo zelo čudno in raznovrstno. Potovala je s svojim možem, ki je bil turški častnik, po celi Turčiji in je tako prišla tudi v Malo Azi-jo. Tam je živela do izbruha grško-turške vojne. V Anatoliji je padel njen mož pri nekem spo-padu z grškimi četami. Emina se je potem vnovič omožila in vzela za moža nekega grškega trgovca. Živela je žnjim vse do letošnje je-seni, ko je izvedela, da živi njena rodbina v Beogradu. Oglašili so se ji bratje, ki so slučajno izve-deli za njen naslov ter so jo pro-sili naj se vrne v domovino.

Hanuma je prošnji bratov ugo-lila in se je pripeljala v Beograd. Tam je našla živega brata Strahin-jo, ki je prevoznik v Beogra-du, in mlajšega Milana, kateri ži-vi v Mladencu. Hanumin oče je bil za časa avstrijske okupacije Srbije ustrelen od Avstrijcev, dva brata pa sta ji padla v vojni.

Tako se nahaja nekdanja Sto-janka, sedanja gospa Emina, ki se je preko Caribroda pripeljala v Beograd po 18 letih, zopet v krog svojih domačih ljudi, ka-terim pripoveduje zanimive dogo-dovščine iz svoje turške in grške preteklosti.

Mesto podgan.

London, ki je največje mesto na svetu, ima seveda tudi največ podgan. To sklepamo iz tega, ker se je nedavno pričel v Londonu "teden borbe s podganami". V tej akciji sodeluje cela rmada, ki šte-je okoli 100.000 oboroženih ljudi. Računa se namreč, da ima London okoli 40 milijonov podgan. To šte-vilo hočejo oboroženi Angleži do-že ne popolnoma ugonobiti, pa vsaj zmanjšati.

KJE STA?

JOSIP KOŠMERLJ iz Loškega Potoka in IVAN BRANISLJ iz Cerknice. Zadnji naslov je bil: Box 535, Richmond, W. Va. Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York City.

Rad bi izvedel, kje se nahaja FRANC FISTER, rojen na Ovčah, p. Podnart na Gorenjskem. V Ameriki je približno 3-4 leta. Ako kateri rojakov vé za njegov naslov, naj mi blago-voli naznaniti, ali naj se sam ja-vi. — Rudolph Finzgar, c/o Wilar, 346 W. 45. St., New York City. (26-28-12)

Osamosvojitev turških žen.

Življenje turških žen je nam znano samo iz krofočih legend, ki so danes daleč oddaljene od resni-ce. Narodno turško gibanje s ci-ljem preosnove turških dežel ni ostalo brez vpliva na življenje turških žensk. Vodja novega reži-ma, Mustafa Kemal paša, je pripad-nik modernega rešenja ženskega vprašanja. V tem stremljenju ga podpira njegova mlada žena Lati-fe Hanum, ki je bila kot hči bo-gatega trgovca iz Smirne vzgoje-na popolnoma po evropsko in go-vori tekoče angleško, francosko in nemško. Pri prošlih volitvah v an-gorska skupščino je bila tudi iz-voljena: s tem je dobilo turško žensko gibanje svojo prvo parla-mentarna zastopnico.

Osamosvojitev turškega žen-stva je močno napredovala od re-volucije leta 1908, ki je spre-me-nila socialno, politično in um-stveno turško življenje. Spoj z Evropo ni imel samo velik vpliv na moške, ampak tudi na ženske. Turške deklice so se začele mo-derno vzgajati. Premoženje ro-dbine so vzdrževale francoske vzgo-jiteljice, ki so seznale mladino s francosko književnostjo. Ustano-vile so se posebne dekliške šole.

V letu 1923 je bila vpeljana šol-ska obveznost za deklice in ob-enem otvorjena višja dekliška šo-la, v kateri se vzgajajo deklice za učiteljski poklic. Tudi vsučilišče jim je dostopno. Revolucija je do-volila turškim ženskam tudi po-gled čez meje. Takoj so si osno-vale tudi svoj list kot zagovor-nika ženskih pravic. Ženska se je začela uveljavljati naprej na so-cijalnem polju. Od leta 1914 na-prej najdemo turške žene že v javnem življenju: so v državni službi pri poštnih uradih, v ban-kah, v trgovinah itd. Družabni razvoj je položaj žensk, ki so na-meščene po največ v domači ob-rti pri tkanju in živanju preprog, temeljito izpremenil, da začenja-jiti siliti tudi že v tovarne. Leta 1916 je bilo ustanovljeno posebno društvo, ki si je naedlo nalogo, delati na razvoju in organizaciji tovarniškega dela žensk.

Politične in gospodarske spre-membe nove Turčije so vplivale tudi na razmere v rodbini sami. Mnenje, da spada ženska samo v harem (ženski oddelek mohame-dancev), ne obstoja več. Harem spada samo še v svet legend. Mno-go se je pisalo in se še piše o mno-goženstvu na Turškem. Izlzm (mohamedanska vera) dovoljuje možu štiri žene. Pri begu turške-ga sultana (cesarja) iz Carigrada se je pisalo o 300 ženah, ki jih je zapustil v haremu. V resnici je imel samo 3 žene, ostale pa so bile samo družabnice in služkinje nje-govih treh žen. Ako se je hotel sultan poročiti s kako favoritko (ljubico), se je moralo zgoditi po starih predpisih in navadi javno v sultanovi palači. Ali sedaj se me-ljejo tudi že stare navade med staro šaro. Moderni Turki odkla-njajo mnogoženstvo, ker ruši na-čelo rodbine, ki je podlaga člove-ški družbi. Že par let sem se mno-goženstvo pojavlja zelo redko. Pred par leti sprejeti zakon stavlja mnogoženstvo toliko zaprek, da je skoro čisto onemogočeno.

Medtem ko je mnogoženstvo v

Arabiji še v navadi, je v Turčiji postalo enoženstvo splošno. Ra-čuna se, da je 95 odstotkov moških oženjenih s samo eno ženo. Izje-me se najdejo samo velikih mestih in pri nekaterih pašah (sul-tanovih namestnikih), ki se opi-je drže sultanovih navad. Danda-ne je malo moških, ki bi imeli po-dve ženi. Težko je najti moškega s tremi ženami. Turške ženske tu-di zelo težko privolijo v mnogo-ženstvo; raje ostanejo same, ka-kor da bi delile usodo z drugimi ženami.

Osamosvojitev ženske se je po-lastila tudi že drugih držav z mo-hamedanskim prebivalstvom. Na mohamedanskem kongresu v Tira-ni (Albanija) je bila predlagana prekinitve zvez s kalifatom v Ca-rigradu (sedež Mohamedovega na-slednika) in uvedba verske avto-nomije. Dalje je kongres sklenil prepovedati mnogoženstvo in od-straniti predpis o nošnji zastrte-ga obraza. Molitve naj se vršijo stoje. Te reforme značijo za Al-banijo velik napredek v povzdi-gi življenja albanških žensk.

Navedeno znači velik napredek v kulturi turškega in albanškega naroda in jasno osvetljuje veli-kanski napredek na tem polju v kratki dobi 15 let. Beseda Turek je dosedaj značila pri nas vedno roparja in nasilnika, v resnici pa je to že prav kulturn narod.

SANTAL MIDY
PREHLJAD MEHURJA

SANYKIT
Nehavite si najboljšo zdravilo
PREPRAVA ZA MOŠKE
Velika tuba 30c. Kit (4x) 5c.
V lekarnah ali
San-Y-Kit Dept. B
82 Cortlandt St., New York
Pišite na okrožnico.

Vsak pevec bi moral imeti
novo izdajo
"PESMARICA GLAZBENE
MATICE"

Za štiri moške glasove
Uredil Matej Hubad

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje
je 103 najboljnih in najnovejših
pesmi s notami.

Cena s poštnino \$3.00.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

27. decembra: Westphalia, Hamburg; York, Bremen.	16. januarja: Pres. Wilson, Trst; Paris, Havre; Pres. Van Buren, Cherbourg.
28. decembra: Martha Washington, Trst.	17. januarja: Suffren, Havre; Thuringia, Hamburg; Mongolia, Cherbourg; Muenchen, Bremen.
29. decembra: Canope, Cherbourg; Hamburg; La Sa- voie, Havre; America, Cherbourg, Bre- men; New Amsterdam, Boulogne.	18. januarja: Antonia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg; Bremen; Conte Verde, Genoa.
2. januarja: Pres. Monroe, Cherbourg.	22. januarja: Derflinger, Bremen.
3. januarja: Mount Clay, Hamburg; Sierra Ventana, Bremen.	23. januarja: Pres. Polk, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg; Hamburg.
5. januarja: Aquitania, Cherbourg; Columbus, Bre- men.	24. januarja: Deutschland, Hamburg.
6. januarja: Orduna, Cherbourg, Bremen.	26. januarja: Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Bremen; Veendam, Boulogne; York, Bremen.
8. januarja: Dulio, Genoa; Bremen, Bremen.	29. januarja: Columbo, Genoa.
9. januarja: Rochambeau, Havre; Gothland, Cher- bourg.	30. januarja: Chicago, Havre; Stuttgart, Bremen.
10. januarja: Albert Ballin, Hamburg; Minnekahda, Cherbourg, Hamburg.	31. januarja: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.
12. januarja: Majestic, Cherbourg; George Washing- ton, Cherbourg, Bremen.	

V ali IZ JUGOSLAVIJE

Kupite vnaprej plačane karte svojim sorodnikom za naše črte.

WHITE STAR LINE
New York — Cherbourg
Majestic 12. jan.; 2. febr.; 5. aprila
(Največji parnik na svetu).
Olympic 1. mar.; 22. mar.; 12. aprila
Homerio 19. aprila

AMERICAN LINE Joint WHITE STAR LINE Service
New York — Cherbourg — Hamburg
Minnekahda (3. razred) 10. jan.
Pittsburgh 23. jan.; Canopic 11. mar.

RED STAR LINE
New York — Cherbourg — Antwerp
Gothland (3. razred) 9. jan.
Mongolia 17. jan.; 23. febr.
Dobra hrana. Zaprti prostori.
Velika javna zbirališča. Oglašite se pri lokalnem agentu ali pri
PASSENGER DEPARTMENT
No. 1. Broadway New York.

Rada bi izvedela za naslov AN-TONA VICIĆ, ker mu imam ne-kaj važnega poročiti. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj vé o njem, da mi poroča, ali naj se pa sam oglasi. — Valerie Fiedel, 15401 Holmes St., Cleveland, O. (26-27-12)

VABILO NA VESELICO, katero priredi društvo sv. Alojzija št. 36 JSKJ. v Conemaugh, Pa., v soboto 29. decembra. Ker se bliža konec tega leta, je društvo sklenilo povabiti vse člane in članice ter ostale rojake iz te okoli-ce, da se veselice udeležijo, da se še enkrat skupno zabavajo v tem letu, ker na tej veselici bo domača zabava. Začetek ob 7. uri zvečer. Tukajšnji slovenska godba bo igrala prav domače komade, tako da se bo vsak lahko zasukal po svoje, naj bo mlad ali prileten. Vstopnina je samo 25¢ za moškega ali ženskega. Za dober prigrizek in drugo bo vse preskrbljeno, tako da bomo tudi žejnim postregli. Torej ne pozabite priti na to do-mačo veselico! Vas vljudno vabi (26-28-12) Odbor.

French Line
Cognac, France

New York, Plymouth, Havre, Paris
PARIS 16. januarja
New York, Havre, Paris
LA SAVOIE 29. decembra
ROCHAMBEAU 9. januarja
SUFFREN 17. januarja
CHICAGO 30. januarja
New York, Vize (Spain), Bordeaux
ROUSSILLON 1. januarja
Pišite za naslov lokalnega agenta ali za glavni svet: 19 STATE STREET, NEW YORK

COSULICH LINE
Korarnost v Jugoslavijo
Edino dirkno spomladno odplutje
Otvorjene volnje znanega

MARTHA WASHINGTON — 29. dec.
PRESIDENTE WILSON — 16. jan.
v Dubrovnik ali Trst.
Zaželjena v notranjost zvezna. Nobenih vi-sejev. Vrnite se pri bližnjem agentu ali pri
PHELPS BROS. & CO., 2 West St., N. Y.

Kje je JANEZ DOBNIKAR? Do-ma je iz Poljan nad Škofjo loko. Leta 1917. je bil še v Butte, Mont., potem pa ne vem več za njegov naslov. Prosim cenjene rojake, če kdo vé, da mi poroča, za kar bom hvaležna, ali naj se pa sam oglasi. — Mary Gosar, 913 — 10th St., Denver, Colo. (26-28-12)

RAVNOKAR JE IZŠLA

NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja.
Vsebuje 308 strani.
Cena s poštnino \$2.—
SLOVENIO PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St.
New York City, N. Y.

Izšla je nova izdaja

'PESMARICA GLAZBENE MATICE'

Zbori za štiri moške glasove.

Uredil MATEJ HUBAD

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje sledeče pesmi s notami:

1. Na dan; 2. res oženi bi se; 3. Kasen; 4. Kmečka pe-sem; 5. Vasovalec; 6. Na trgu; 7. Pesem o beli hišici; 8. Prošnja; 9. Dan slovenski; 10. Tili veter od morja; 11. Še ena; 12. Povejte, ve planine; 13. Silja, solnice; 14. Lahko noč; 15. Deklica mila; 16. Slanca; 17. Vabilo; 18. Pa-stirček; 19. Rožmarin; 20. Cerkvica; 21. Prošnja; 22. Imel sem ljubi dve; 23. Danici; 24. Savaka; 25. Obleček; 26. Planinska ro'a; 27. Hercegovska; 28. Ljubzen in pom-lad; 29. Rožica i slavulj; 30. Naša zvezda; 31. Lahko noč; 32. Pod noč; 33. Kaj bi te prašal; 34. Bože pravde; 35. Na groblju; 36. Nad zvezdami; 37. Vabilo; 38. Usilji nas; 39. Na morju; 40. Pastir; 41. Slovenska zemlja; 42. Barčica; 43. Ob-laček; 44. Utopljenka; 45. Potrkali na okno; 46